

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.II.20.124/2026/7.

A tanács tagjai: dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna a tanács elnöke

dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró

dr. Darákné dr. Nagy Szilvia előadó bíró

dr. Hajdu Edit bíró

dr. Osztovits András bíró

A felperes: felperes1 (cím1., tartózkodási helye cím2)

A felperes képviselője:

Dobrossy és Társai Ügyvédi Iroda (cím3 ügyintéző: dr. Dobrossy Attila ügyvéd)

Az alperes: alperes1 (cím4)

Az alperes képviselője:

Vass és Vass Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Vass Ildikó, cím5)

A per tárgya: szülői felügyelet gyakorlásának rendezése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Debreceni Törvényszék 1.Pf.21.197/2025/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Debreceni Járásbíróság 21.P.20.338/2024/114.

Rendelkező rész

A Kúria az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmét visszautasítja.

A másodfokú bíróság ítéletének felülvizsgálati kérelemmel támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek – 15 nap alatt – 700.000 (hétszázezer) forint és 189.000 (száznolcvankilencezer) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára – 70.000 (hetvenezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és az alperes (továbbiakban: felek) élettársi kapcsolatából 2011. július 15-én I. K. utónevű gyermekük született. Ugyanebben az évben az alperesnek még egy gyermeke született, B. akit a magáénak ismert el és rendszeres kapcsolatot tart vele.

[2] A felek 2015. évig Magyarországon laktak, majd közös döntéssel S.ba költöztek, ahol (később) a saját tulajdonú ingatlanukban éltek. Ingatlanokat vásároltak és felújítás után rövid távú bérbeadással hasznosították.

[3] A kisfiú 2016. március 7-én kezdte meg iskolai tanulmányait egy angol tanítási nyelvű nemzetközi iskolában, ahol kitűnően teljesített. A helyi labdarugó egyesület korosztályos csapatában sportolt, az edzésekre a felperes vitte, de az alperes is figyelemmel kísérte mérkőzéseit.

[4] A felek életközösségüket „nyitottnak” tekintették, az alperes 2017. évtől külső kapcsolatot létesített (akivel jelenleg élettársi kapcsolatban él). Az életközösség 2022 szeptemberében szűnt meg.

[5] A kapcsolat felbomlása után a felperes a gyermekkel S.ban maradt, az alperes Magyarországra költözött és 2-3 hetente látogatta a gyermeket. A felek megállapodtak abban, hogy a szülői felügyeletet a felperes gyakorolja, az alperes pedig – ottlétekor – a gyermekkel korlátlan időtartamban együtt lehet.

[6] 2023. február 17-én a felek megállapodtak a közösen szerzett S.i ingatlanok tulajdoni helyzetéről és ehhez kapcsolódóan abban is megegyezés született, hogy az alperes nem fizet gyermektartásdíjat.

[7] 2023. évben a szülők megegyeztek abban, hogy szeptembertől a gyermek Magyarországon élhet (az alperessel), és egy magyar általános iskola VII. osztályába iratták be, 2023 novemberétől pedig egy sportegyesület U13 korosztályos igazolt labdarugója lett. A felek megállapodása szerint a szülői felügyeletet közösen gyakorolják, a gyermek lakóhelye az alperes lakóhelye. Amikor viszont a felperes kéthetente Magyarországon tartózkodik ő gondoskodik róla.

[8] A felperes ingatlanirodát üzemeltet S.ban, a vállalkozásból származó jövedelme havi 1.740.000 forintnak megfelelő összeg. A felek S.i utolsó közös lakhelyéül szolgáló ingatlan használója a felperes, akinek Magyarországon is biztosított a lakhatása.

[9] Az alperes alkalmazott, havi 266.000 forint bérjövedelemmel rendelkezik, emellett ingatlanok bérbeadásából havi 3.000-5.000 euró jövedelme származik. Lakóhelye a perbeli gyermek tulajdonában álló tanya. Élettársával közös háztartásban él.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[10] A felperes keresetében a szülői felügyelet kizárólagos gyakorlását és az alperes kapcsolattartásának szabályozását kérte.

[11] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult és viszontkeresettel kérte elsődlegesen a szülői felügyelet gyakorlására való feljogosítást, másodlagosan közös szülői

felügyelet elrendelését azzal, hogy a gyermek lakóhely az ő lakhelye, valamint kérte a kapcsolattartás szabályozását is.

[12] A felperes a viszontkereset elutasítását indítványozta.

Az első- és másodfokú ítélet

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletével a szülői felügyelet teljeskörű gyakorlására a felperest jogosította fel, szabályozta a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás módját és időtartamát.

[14] A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, hogy a gyermek neveléséhez szükséges objektív feltételeket – a lakhatást és az anyagi körülményeket – mindkét fél megfelelően tudja biztosítani.

[15] Az elsőfokú bíróság a felperes magyarországi és S.i lakóhelyeit egyaránt a gyermeknevelésre alkalmasnak ítélte. Az alperes S.i közbiztonsággal és az iskola nevelési elveivel kapcsolatos kifogásai alaptalanok, az ugyanis a felek együttélése alatt az ő igényeinek is megfelelt.

[16] A szubjektív feltételek körében az elsőfokú bíróság szakértőt vont a perbe, a szakvéleményt aggálytalannak ítélte. A szakvélemény szerint a szülők gyermeknevelési képessége átlagos, a felperesnél erős átlagos, míg az alperesnél gyenge átlagos mérték határozható meg. A felperes képes visszahelyezkedni a gyermeki világképbe, saját érdekeit háttérbe szorítja, a gyermek érzelmi, lelki igényeire rá tud hangolódni, anyaként képes erőfeszítéseket tenni. Ezzel szemben az alperesnél saját érdekei vannak előtérben, kevésbé képes meglátni a gyermek valódi érzelmeit. Az alperes hajlamos manipulációra, taktikázó viselkedésre, amit az elsőfokú bíróság az alperes perbeli magatartásában, a felperessel és a tanúkkal szembeni viselkedésében és legfőképpen a gyermek vonatkozásában igazoltnak ítélte.

[17] A gyermek iskolai képzését hét éven át meghatározta a spanyol oktatási rendszer, amiben kitűnően teljesített és az ottani feltételek alapján a sportélet területén sem lehetetlen a tehetsége kibontakoztatása. Hangsúlyozta, hogy a gyermek érzelmi stabilitásánál nem fontosabb a most kezdődő magyar sportkarrier mindenek felett álló támogatása.

[18] Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a gyermek szülői felügyeletének gyakorlására az alperest jogosította fel, egyben meghatározta a gyermekkel való kapcsolattartást.

[19] A másodfokú bíróság a tényállást az elsőfokú ítélet meghozatalát követő eseményekkel kiegészítette. Eszerinti peradatok alapján a felperes arra törekedett, hogy a gyermeket az alperes egyetértése hiányában is magával vigye S.ba, és 2025 szeptemberétől az ottani iskolában kezdje meg az új tanévet. A magyarországi iskolában eljáró tanuló

jogviszony megszüntetése érdekében, illetve megszüntette a gyermek sportegyesületi tagságát.

[20] A felek közötti lakóhely, illetve iskolaválasztási viták miatt az alperes 2025. július 12-ike óta magánál tartja a gyermeket, Az alperes gyámhatósági eljárásokat indított a gyermek iskolájának megválasztása és ideiglenes elhelyezése iránt. Annak érdekében, hogy a gyermek ne maradjon le a tananyaggal, magántanárt vett igénybe, a gyermek igazgatói engedéllyel részt tudott venni az oktatásban.

[21] A gyermek a szülei előtt egyértelműen nyilatkozott: Magyarországon kíván maradni. A felperessel 2025 júliusa óta néhány alkalommal találkoztak személyesen és rövid időre.

[22] A másodfokú bíróság döntését a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 4:167. § (2) bekezdésében foglaltakra, illetve az 5/2020. számú módszertani levélnek a nevelési alkalmasság fogalmával összefüggésben kifejtett véleményére alapította.

[23] A másodfokú bíróság a kiegészített peradatokkal a bizonyítékokat újraértékelte és az elsőfokú bíróság jogkövetkeztetésével nem értett egyet.

[24] Osztotta a szakvélemény aggálytalannak minősítését, azt a szakmai szabályok betartásával készítette el a szakértő és a tárgyaláson történt meghallgatása alkalmával a felek észrevételeit kellő részletességgel megválaszolta. A szakvéleményt nem teszi kétséggé önmagában az, hogy az alperes nem értett egyet – a rá kedvezőtlen - szakértői megállapításokkal. A szakértő a tárgyaláson történt meghallgatása során megválaszolta a felek szakvéleménnyel kapcsolatos észrevételeit és kérdéseit, az ezekre adott válaszai, valamint a gyermek meghallgatásával kapcsolatos nyilatkozata is összhangban van az írásbeli szakvélemény megállapításaival.

[25] Az alperes a fellebbezésében helytállóan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a tanúvallomások mérlegelése során nem minden tanúvallomásról tett kifejezett említést. Ez azonban még nem alapozza meg az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, mert a polgári perrendtartásról szóló 2026. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 369. §-a alapján a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének gyakorlása során valamennyi tanúvallomást összefoglaló jelleggel értékeli, így az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettsége súlyos megsértése nem állt fenn.

[26] A jogvita elbírálásánál az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felek 2023 nyarán közös szülői felügyeletben és váltott gondoskodásban állapodtak meg, ezért a perben azt kellett vizsgálni, hogy a Ptk. 4:170. § (2) bekezdése alapján indokolt-e a közös szülői felügyelet megszüntetése és a szülői felügyelet gyakorlására az egyik szülő feljogosítása. Ekörben vizsgálni kellett, hogy a szülőknek milyen az együttműködési készsége, a váltott gondoskodás a gyermek érdekét szolgálja-e.

[27] A Kúria több egyedi ügyben hozott határozatában kifejtette: az egyező objektív körülmények mellett döntő jelentősége van annak, hogy melyik szülő képes a gyermek

érdekeinek a felismerésére, az annak megfelelő magatartás tanúsítására és nem hagyható figyelmen kívül a felek egymással szembeni viselkedése. Az egyéb peradatok mellett ugyanis ebből vonható le következtetés a gyermek hosszútávú érdekének megfelelő nevelésre, a gyermek érdekében álló együttműködési készségre. A szülők közötti vita esetén az azonos objektív körülményeket biztosító és szubjektív nevelési képességű szülők magatartásának, együttműködési készségének a peradatok mérlegelésénél kiemelt jelentősége van (Kúrai Pfv.II.20.303/2021., Pfv.II.21.132/2020.).

[28] A másodfokú bíróság a bizonyítékok újraértékelésénél a fentiek alapján vizsgálta a szülők közötti együttműködést.

[29] A felperes terhére értékelte egyoldalú, a másik szülő hozzájárulása nélküli, a gyermek visszavitele érdekében történő eljárását. A gyermek huzamos időtartamú vagy letelepedési célú külföldi tartózkodása és az iskolaválasztás a Ptk. 4:175. §-a alapján a gyermek sorsát érintő olyan lényeges kérdések, amelyekről a szülőknek akkor is együtt kell dönteniük, ha megállapodásuk, vagy a bíróság döntése alapján az egyik szülő gyakorolja a szülői felügyeletet. A S.ba történő életvitelszerű visszatérés huzamos külföldi tartózkodásnak minősül, azaz a szülők együttes döntésén kell alapuljon, függetlenül attól, hogy az elsőfokú bíróság előzetesen végrehajtható ítéleti rendelkezéssel a szülői felügyelet gyakorlására a felperest jogosította fel.

[30] Ugyancsak az együttműködési készség hiánya nyilvánult meg abban, hogy a felperes távolmaradással reagált a gyámhivatal által 2025 nyarán felajánlott, az alperes és a gyermek által elfogadott mediáció lehetőségére.

[31] A felek elmérgesedett viszonya és együttműködési készségének hiánya mellett a közös szülői felügyelet mindennapokban való működtetését objektíve jelentősen megnehezítő körülmény a lakóhelyük közti jelentős földrajzi távolság.

[32] A másodfokú bíróság kiemelten értékelte a másodfokú eljárásban tizennegyedik életévében járó gyermek nyilatkozatát.

[33] A szakértő előtt a gyermek nem nyilatkozott jövőbeni életéről, a szakvélemény szerint kínosan ügyelt arra, hogy mindkét szülővel kapcsolatban azonos módon nyilatkozzon. Önmagában az, hogy a gyermek korábban nem kívánt választani vagy erről nyilatkozni, nem jelenti az ítélőképessége hiányát, sokkal inkább abból fakadt, hogy mindkét féllel szoros volt a kapcsolata és fokozott lojalitás konfliktust élt meg. Később az elsőfokú bíróság előtti személyes meghallgatása során, majd a gyámhivatal előtti meghallgatásakor, továbbá jelen másodfokú eljárásban történt nyilatkozata során a gyermek egyértelműen és határozottan a Magyarországon maradás, és alapvetően az alperes által biztosított életkörülmények mellett foglalt állást. Elmondta, hogy a magyarországi élete nagyon sokat jelent számára, szeret tanyán élni, ott nyúltenyészete van, kutyáit gondozza. A baráti és csapattársi kapcsolatai is kialakultak, fontos számára a Magyarországon élő családtagokkal, kiemelten a B. nevű féltestvérével való családi kapcsolat megélése. S.ban nincsenek családi kötődései, baráti kapcsolatai elhalványultak és úgy látja, S.ba költözése inkább az édesanya szándéka, mint sem az övé.

[34] Az alperes terhére kell értékelni az indirekt befolyásolást.

[35] A megfelelő fejlődéséhez szükséges körülményeket mindkét tehát fél biztosítani tudja, a gyermek mindkét szülőhöz érzelmileg kötődik, őszinte szeretettel ragaszkodik hozzájuk és a szülők gyermeknevelési képessége is hasonló. Az eljárás során nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a gyermek fejlődése valamelyik félnél veszélyeztetve volna.

[36] A fenti bizonyítékok egybevetésével azonban az ítéłképes, tizennegyedik életévét betöltött gyermek nyilatkozata hangsúlyos, döntése ugyanis nem magyarázható kizárólag az alperesi befolyással. Életében kiemelkedő jelentőségű a sportolás, és ebben jelenleg nagyobb támogatást kap az alperestől. Emellett szereti a történelmet, régiségeket gyűjt, amiben szintén az alperes a partner számára. A gyermek elmondása szerint a felperes részéről fenyegetések is elhangzottak, érzelmileg helyez nyomást rá.

[37] A fentiek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a szülői felügyelet gyakorlására az alperest jogosította fel. A különböző országokban, egymástól jelentős földrajzi távolságra élő felek körülményeit értékelve határozta meg a folyamatos és időszakos kapcsolattartás szabályait.

[38] A másodfokú bíróság ítéletében részletesen kifejtette a perköltségviselésre vonatkozó álláspontját is.

A felülvizsgálati kérelem és csatlakozó felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[39] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását kérte olyan módon, hogy a Kúria a felperest jogosítsa fel a szülői felügyelet kizárólagos gyakorlására, egyben jogosítsa fel a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésbeni egyedüli döntésre. Szabályozza a felülvizsgálati kérelemben meghatározottak szerint az alperes és a gyermek közötti kapcsolattartást. A jogerős ítélet sérti a Ptk. 4:2. §-át, 4:167. § (1) és (2) bekezdését, a Ptk. 4:171. § (4) bekezdését, a Ptk. 4:175. §-át, valamint a Pp. 2. § (2) bekezdését, 279. § (1) bekezdését, 300. § (1) bekezdését.

[40] Felülvizsgálati érvelése szerint a másodfokú bíróság a peradatokat tévesen, okszerűtlen és cél ellenesen súlyozta.

[41] A szakvéleménynek az alperes személyiségére, a gyermek befolyásolására tett megállapításait mellőzte, holott manipulatív, taktikázó viselkedése a gyermek harmonikus pszichés fejlődésére kifejezetten károsító hatással van. A szakvélemény megállapításai az alperes nevelési képességét jelentősen csökkentik, ez pedig a Ptk. 4:171. § (4) bekezdés szerinti kivétel (veszélyeztetés) tényállási elemeit valósítja meg.

[42] A másodfokú bíróság nem vette figyelembe azon jogi elvet, miszerint a gyermek véleménye akkor tekinthető irányadónak, ha az ítéłképessége birtokában és befolyásmentesen alakult ki. A törvényszék a gyermek későbbi, közvetlen bírósági

meghallgatását döntő súllyal vette figyelembe szakértő jelenléte nélkül, miközben fennállt a szakvéleményben azonosított befolyásoltság.

[43] A felperes felülvizsgálati kérelmében felhívta a 21.P.20.338/2023/109. számú jegyzőkönyv 43. oldalának 6. bekezdését, 48. oldal 5. bekezdését, valamint a 20. oldal 7. bekezdésében foglaltakat.

[44] A Ptk. 4:167. § (2) bekezdés szempontrendszere a gyermek hosszú távú fejlődését tekinti elsődlegesnek, ezzel szemben a másodfokú bíróság rövidtávú érdeket (testvér kapcsolat, sport, lakókörnyezet) preferált, miközben a szakvélemény tartós pszichés kockázatot azonosított.

[45] A Kúria több döntésében is hangsúlyozta, hogy a gyermek érzelmi biztonsága, pszichés stabilitása a fejlődésének alapvető feltétele (Pfv.II.20.207/2026., Pfv.II.21.898/2018.).

[46] Az elsőfokú bíróság ítélete előzetesen végrehajtható volt a felügyelet és kapcsolattartás tekintetében. A másodfokú bíróság ennek ellenére a status quot az alperesi magatartások nyomán fennálló állapot alapján minősítette. Amikor a bíróság maga állapítja meg, hogy a különélő szülő kapcsolattartása jogellenesen akadályozott, törvényszerűtlen és okszerűtlen a kapcsolat megromlását azon szülő terhére értékelni, akinek a kapcsolattartását a másik szülő felróhatóan korlátozza. Ez a mérlegelés nem felel meg a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

[47] A másodfokú bíróság teljes mértékben figyelmen kívül hagyta, hogy a perbeli gyermeknek a felperesi oldalról is van testvére, aki S.ban él és akivel szintén jó a kapcsolata.

[48] A másodfokú bíróság ítélete ellentmondásos: a felperes által kezdeményezett kapcsolattartás végrehajtása iránti nemperes eljárásban a bíróságok megállapították az alperes felróható magatartását és rögzítették, hogy a gyermek véleménye a rendelkezésre álló igazságügyi szakértői vélemény alapján nem vehető figyelembe tekintettel arra, hogy az alperes befolyásolása alatt áll.

[49] Az elsőfokú bíróság kifejezetten rögzítette, hogy a felperes az iskola vonatkozásában úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható és oldalán felróhatóság nem tárható fel. A másodfokú bíróság végzésében pedig azt rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást és abból levont jogkövetkeztetése is helytálló. Erre szemben a jogerős döntés a felelősséget teljes egészében a felperesre terhelte.

[50] A perköltség összege a felperes anyagi helyzetét figyelembe véve aránytalan terhet jelent, és ellentétes a Pp. 2. § szerinti tisztességes eljárás elvével.

[51] Az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet akkénti megváltoztatását kérte, hogy a felperes további 900.000 forint + 27% áfa megfizetésére legyen köteles.

[52] Felülvizsgálati ellenkérelmében a Pp. 302. § (5) bekezdésében foglaltakra hivatkozott azzal, hogy a szakértői véleményt úgy kérte figyelembe venni a törvényszék előtti eljárásban, mint a saját előadását. Érvelése szerint manipulációra, egocentrikus szemléletre nincsenek nála jelek, a gyermekhez őszinte szeretettel kötődik, iránta felelősséget érez, minden vágya, hogy gyermekei boldogok és elégedettek legyenek. A gyermek több alkalommal nyilatkozott úgy, hogy nem szeretne S.ban élni, az apjával szeretne maradni és ezt vette megfelelően figyelembe a másodfokú bíróság.

A Kúria döntése és jogi indokai

[53] A felülvizsgálati kérelem és csatlakozó felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[54] A felülvizsgálat a megelőző eljáráshoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybevehető perorvoslat, amelynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozásra alapítottan van helye. A felülvizsgálat funkciója a kérelmet előterjesztő fél által állított jogsérelem elbírálása és megalapozottsága esetén annak orvoslása. A Kúria kizárólag azt bírálhatja el, hogy a felülvizsgálati kérelemben előadott okból a megjelölt jogszabályokat megsértette-e a jogerős ítélet. Ennek figyelembevételével a Pp. 423. §-a alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabályhelyek tekintetében volt vizsgálható a jogerős ítélet jogszabálysértő volta.

[55] A felülvizsgálati kérelem kötelező tartalmi elemei a megsértettként megjelölt jogszabályhely feltüntetése és a jogszabálysértés megvalósulását alátámasztó jogi érvelés [Pp. 413. § (1) bekezdés b) pont]. A megsértett jogszabályhelyet pontosan meg kell jelölni és az arra vonatkozó jogi érvelésben szöveges formában is megfogalmazni a jogerős ítélet által sérelmezett és rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát (Pfv.II.20.529/2024., Pfv.II.20.877/2024.).

[56] Az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme a fenti jogszabályi előírásoknak nem felelt meg: a perköltség téves megállapítását állította, konkrét jogszabályhelyet nem jelölt meg, tehát a Kúria a csatlakozó felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal érdemben nem foglalkozhatott.

[57] A felperes felülvizsgálati kérelme a szülői felügyelet rendezésére irányult a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett, így ezt kellett vizsgálódási körbe vonni.

[58] A jelen ügyben a szülők megállapodtak abban, hogy a gyermek Magyarországra költözik és a szülői felügyeletet közösen gyakorolják. A perben egyezően nyilatkoztak arról, hogy a körülmények lényegesen megváltozása indokolja a szülői felügyelet gyakorlásának újrendezését.

[59] A jogvitában abból kellett kiindulni, hogy a felek nem vitatták a Ptk. 4:170. § (1) és (2) bekezdése törvényi feltételei megvalósulásának tényét, ami megnyitotta a Ptk. 4:167. § (2) bekezdése szempontrendszerén alapuló bizonyítási eljárást. A perben mindkét szülő saját magát kérte a szülői felügyelet gyakorlásának feljogosítására, tehát az általános főszabály szerint [Pp. 265. § (1) bekezdés] mindkét szülőt terhelte (volna) annak bizonyítási kötelezettsége, hogy a gyermek kedvezőbb testi, szellemi erkölcsi fejlődése nála jobban biztosított. Az anyagi jogi szabályozás [Ptk. 171. § (4) bekezdés] azonban a tizennegyedik életévét betöltött gyermek vonatkozásában a bizonyítás általános főszabályától eltér: a gyermek nyilatkozata esetén a bíróság a döntést az egyetértésével hozhatja meg, kivéve, ha az általa választott szülői felügyeleti gyakorlás a fejlődését veszélyezteti. Ebben az esetben tehát a bizonyítási teher megváltozik: azt a szülőt terheli, aki a gyermek nyilatkozatával szemben kéri a feljogosítást és azt kell bizonyítani, hogy a gyermek által választott szülőnél a fejlődése veszélyeztetett.

[60] A jogvitában az eljáró bíróságok eltérő jogkövetkeztetésre jutottak. Az elsőfokú bíróság az objektív és szubjektív körülmények vizsgálatánál a két azonos nevelési képességű és készségű szülő közötti döntést – az általa lefolytatott bizonyítási eljárás eredménye szerint – arra alapította, hogy a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődése a felperesi édesanyánál kedvezőbben biztosítható hosszútávon. A gyermek érdekét, az állandóságot, a kiszámíthatóságot a felperes jobban meg tudja teremteni a gyermek körül, az alperes személyiségéből eredően erre kevésbé alkalmas.

[61] Ezzel szemben a másodfokú bíróság – a bizonyítás részbeni kiegészítésével – a gyermek nyilatkozatára és a veszélyeztetés bizonyítottsága hiányára alapította a döntését.

[62] A felülvizsgálati eljárásban az volt vizsgálandó, hogy a felperes bizonyítani tudta-e a tizennegyedik életévét betöltött gyermek nyilatkozatával szemben a fejlődése veszélyeztetettségét, ezekből sértette-e a megjelölt anyagi és eljárási jogszabályhelyeket.

[63] A Kúria elfogadta a jogerős ítélet jogkövetkeztetését a kifejtett indokolást nem ismétli meg.

[64] A Ptk. 4:2. § (1) bekezdése a családjogi vitákban a kiskorú gyermek alapvető érdekének érvényesülését alapvető szinten deklarálja. Ez az a zsinórmérték, amelynek minden kiskorú gyermeket érintő jogvitában elsődlegesen érvényesülnie kell.

[65] Helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság arra, hogy általánosságban és főszabályként a gyermek alapvető érdekének [Ptk. 4:2. § (1) bekezdés] az felel meg, ha annál a szülőnél nevelkedik, akinek a gondoskodását maga is elfogadja. A jelen ügyben a gyermek határozottan kifejezte, hogy Magyarországon szeretne maradni, döntése alátámasztásául érveket hozott fel (környezete, féltestvére, barátai) és nem vitatott az alperessel való szoros érzelmi kapcsolata sem. Tény, hogy a gyermek korábban kifejezetten elzárkózott a szülők közötti választástól, amelynek oka is egyértelmű: mindkét szülőjét szereti, életkora alacsonyabb volt, a lojalitáskonfliktust nehezen élte meg. (A szülők gyakran nem mérik fel, hogy a sokszor alacsony életkorú gyermekükre hárítják azt a döntést, amit ők maguk nem képesek kompromisszummal megoldani.) Életkora előrehaladtával képes lett tudatosabban felmérni a számára megfelelőbb szülői környezetet.

[66] A felperes arra hivatkozott, hogy a gyermek döntését az alperes befolyásolta, tőle elidegenítette, manipulálta. Ez a hivatkozása nem bizonyított, az állítása szintjén maradt. Az anyagi jog a tizennegyedik életévét betöltött gyermeknél vélelmezi az ítélőképességet, az önálló befolyásmentes döntéshozatalt, a perben pedig arra nincs adat, hogy a gyermek ne lenne képes önállóan az érdekeit érvényesíteni, illetve az általa előadottak az érdekével szemben állnának. Nyilvánvaló, hogy az alperes mindent megtett a környezete biztosításával, a preferált focizás támogatásával, ez azonban a gyermek önálló döntéshozatali képességét nem kérdőjelezi meg.

[67] Nem bizonyított a gyermek fejlődése veszélyeztetettsége és az alperes nevelési képessége szakértői vélemény szerinti besorolása közötti oksági összefüggés. Kétségtelen, hogy a szakvélemény az alperes személyiségére vonatkozóan negatív megállapításokat is tett, a személyiségijegyeket azonban értékelte a nevelési képesség átlagos tartományon belüli alsóbb érték meghatározásával. Az átlagos alsó határánál megállapított nevelési képesség és a veszélyeztetettség között nincs automatikus kapcsolat.

[68] A felperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 279. § (1) bekezdése megsértését állította. A felülvizsgálati eljárás, mint rendkívüli perorvoslati eljárás során általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésre és értékelésre. A Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy az eljárás bíróság a mérlegelési körébe vont adatok, a felek személyes előadása, a bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre. Ennek hiányában azok felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség. Csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (Pfv.I.21.532/2019., Pfv.II.20.877/2024/4.). A több évtizedes ítélkezési gyakorlat alapján a két nevelésre és gondozásra alkalmas szülő közötti döntés – a szülői felügyelet gyakorlására feljogosítás – az összes peradat együttes értékelésén kell, hogy alapuljon (Kúria Pfv.II.21.131/2022., Pfv.II.20.034/2024.). Minden tényezőt értékelni kell, egyetlen körülményt sem lehet figyelmen kívül hagyni, ugyanakkor egyetlen körülménynek sem lehet eltúlzott jelentőséget tulajdonítani. A bíróság a döntését a perben feltárt összes bizonyíték együttes értékelésével hozza meg (Pfv.II.20.877/2024.). Önmagában nem jogszabálysértő, ha az eljárás bíróságok más-más peradatokat emelnek ki, a bizonyítékokat eltérően értékeli.

[69] Jelen ügyben a másodfokú bíróság – szemben az elsőfokú bírósággal – az alperes javára figyelembevehető bizonyítékokat is értékelte, mérlegelése nem okszerűtlen, iratellenes vagy logikai hibában szenvedő, ezért a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok értékelésére vonatkozó jogszabályhely megsértése nem állapítható meg.

[70] A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt nem jogszabálysértő, ezért a Kúria azt a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében (szülői felügyelet) a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[71] A felperes felülvizsgálati és az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 82. § (1) és (2) bekezdése, valamint 83. § (1) bekezdése alapján kellett őket kötelezni az ellenérdekű fél ügyvédi képviselével felmerült és felszámított

felülvizsgálati költség megfizetésére. A Kúria ennek összegét az adott perben még hatályos, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 17/2024. (XII.9.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján az alperes által felszámított összegben határozat meg.

[72] A felülvizsgálati eljárásban felmerült összegét a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés d) pontja, a jogalapról hozott döntés folytán meg nem határozható pertárgyérték és az 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg, amelyet az eredménytelen felülvizsgálatot előterjesztő felperes tartozik viselni a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján. Az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelméhez igazodóan viseli az illetéke. A Kúria tájékoztatja a feleket, hogy a le nem rótt felülvizsgálati illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie. A megfizetés során közleményként fel kell tüntetni a Kúria megnevezését, e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[73] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak.

[74] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet és csatlakozó felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el a Pp. 405. § (1) bekezdés értelmében alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja szerint.

Záró rész

Elvi tartalom

A tizennegyedik életévét betöltött gyermek szülői felügyelete gyakorlása iránti perben azt a szülőt terheli a bizonyítás kötelezettsége, aki a gyermek nyilatkozatával szemben kéri a szülői felügyelet gyakorlására feljogosítást és azt kell bizonyítania, hogy a gyermek választása annak érdekében ellentétes, a fejlődését veszélyezteti.

Budapest, 2026. május 5.

dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró, dr. Osztovits András s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

